

Minister Infrastruktury

Znak pisma: DDP-2.054.122.2024
Warszawa, 19 grudnia 2024

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w nawiązaniu do interpelacji nr 6700 Poseł na Sejm RP Iwony Marii Kozłowskiej oraz Poseł na Sejm RP Anny Wojciechowskiej w sprawie rządowych lub unijnych programów umożliwiających dofinansowanie realizacji inwestycji drogowych na przykładzie obwodnicy miejscowości Białe Błota, przedstawiam poniższe informacje.

Na początku należy wskazać, iż podstawą prawną umożliwiającą zabezpieczenie środków finansowych na przygotowanie i zrealizowanie inwestycji drogowej na sieci dróg krajowych jest umieszczenie odpowiedniego tytułu inwestycyjnego w rządowych planach inwestycyjnych. Jednocześnie uprzejmie informuję, że obecnie realizowane są inwestycje drogowe, które są zdefiniowane w programach wieloletnich, tj. w „Rządowym Programie Budowy Dróg Krajowych do 2030 r. (z perspektywą do 2033 r.)” oraz „Programie Budowy 100 Obwodnic na lata 2020-2030”, który uwzględnia obwodnice poszczególnych miejscowości w ciągu dróg krajowych, zarządzanych przez Generalną Dyрекcję Dróg Krajowych i Autostrad.

Natomiast, z informacji posiadanych przez Ministerstwo Infrastruktury wynika, że kwestia wsparcia finansowego obwodnicy miejscowości Białe Błota wraz z połączeniem z trasą alternatywną dla miejscowości Lisi Ogon dotyczy innej kategorii dróg publicznych niż droga krajowa.

Ustawa z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz.U. z 2024 r. poz. 320) reguluje, do jakiej kategorii zaliczana jest dana droga publiczna. Zarządcy dróg odpowiadają za drogi publiczne w Polsce, które dzielą się na drogi krajowe, wojewódzkie, powiatowe oraz gminne. Zarządcami dróg są dla dróg:

- krajowych - Generalny Dyrektor Dróg Krajowych i Autostrad;
- wojewódzkich - zarząd województwa;
- powiatowych - zarząd powiatu;
- gminnych - wójt (burmistrz, prezydent miasta).

Zarządcą wszystkich dróg w granicach miasta na prawach powiatu z wyjątkiem dróg ekspresowych oraz autostrad jest prezydent miasta.

Do zarządcy drogi należy m.in. opracowywanie projektów planów rozwoju sieci drogowej, opracowywanie projektów planów finansowania budowy, przebudowy dróg oraz drogowych obiektów inżynierskich, pełnienie funkcji inwestora, koordynacja robót w pasie drogowym oraz wykonywanie robót interwencyjnych, robót utrzymaniowych i zabezpieczających.

Biorąc pod uwagę obowiązujące przepisy prawa, należy stwierdzić, iż minister właściwy do spraw transportu nie uczestniczy bezpośrednio w procesie inwestycyjnym na drogach zarządzanych przez jednostki samorządu terytorialnego. Finansowanie inwestycji w pierwszej kolejności spoczywa na właściwej jednostce samorządu terytorialnego. Również na zarządcy drogi spoczywa odpowiedzialność za organizację ruchu oraz przyszłe przedsięwzięcia. W związku z powyższym, należy zaznaczyć, że w zależności od odpowiedzialności zarządcy drogi będzie on mógł ubiegać się o środki z przeznaczeniem na wsparcie danej kategorii drogi publicznej.

Niezależnie od powyższego należy wskazać, że przez miejscowość Białe Błota przebiega droga ekspresowa S5 wraz z węzłem Białe Błota. Wszelkie rozwiązania projektowane przez samorząd, nie mogą ingerować w przebieg drogi ekspresowej lub jej węzła. Konsultacje realizacji zadania pod kątem połączenia z siecią dróg krajowych, dla których zarządcą jest Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad (GDDKiA) może zapewnić odpowiedni jej Oddział, w tym przypadku Oddział GDDKiA w Bydgoszczy.

Należy podkreślić, iż Ministerstwo Infrastruktury posiada szerokie kompetencje w zakresie regulacji zasad na wszystkich drogach publicznych. Obejmuje to tworzenie i egzekwowanie regulacji prawnych, przepisów technicznych oraz wspólnych standardów. Dzięki swoim działaniom, Ministerstwo dąży do wprowadzenia systemowych rozwiązań, które poprawiają jakość i funkcjonalność infrastruktury drogowej w kraju. Ministerstwo również zarządza instrumentami finansowymi, które wspierają budowę i utrzymanie dróg.

Minister Infrastruktury posiada mechanizmy wsparcia inwestycji i remontów na drogach publicznych takie jak Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg oraz rezerwę subwencji ogólnej, a wsparcie jest przyznawane na wniosek zarządcy drogi.

1. Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg (RFRD)

Od 2019 r. w gestii Ministra Infrastruktury znajduje się Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg (były Fundusz Dróg Samorządowych), który powołany został ustawą z dnia 23 października 2018 r. o Rządowym Funduszu Rozwoju Dróg (Dz.U. z 2023 r. poz. 1983). Działanie Funduszu przewidziano do końca 2030 roku (zgodnie z art. 49 ustawy o Rządowym Funduszu Rozwoju Dróg). Wsparcie może być przeznaczone na:

- zadania gminne i powiatowe polegające na budowie, przebudowie i remoncie dróg powiatowych i gminnych, także na zadania polegające wyłącznie na remoncie dróg oraz mające na celu wyłącznie poprawę bezpieczeństwa niechronionych uczestników ruchu,
- zadania mostowe polegające na budowie mostów lokalizowanych w ciągach dróg wojewódzkich, powiatowych i gminnych,
- zadania obwodnicowe polegające na budowie obwodnic lokalizowanych w ciągach dróg wojewódzkich,
- zadania miejskie polegające na budowie, przebudowie lub remoncie dróg wojewódzkich, dróg powiatowych lub dróg gminnych, zarządzanych przez prezydenta miasta na prawach powiatu będącego siedzibą wojewody lub sejmiku województwa,
- zadania wojewódzkie polegające na budowie, przebudowie, remoncie dróg wojewódzkich lub poprawie bezpieczeństwa niechronionych uczestników ruchu, polegające w szczególności na budowie, przebudowie lub remoncie dróg dla

pieszych, dróg dla pieszych i rowerów, dróg dla rowerów, przejść dla pieszych, przejazdów dla rowerów, peronów przystankowych wraz z dojazdami do tych peronów na drogach wojewódzkich,

- zadania obronne polegające na budowie, przebudowie i remoncie dróg wojewódzkich, powiatowych i gminnych o znaczeniu obronnym.

Mając na uwadze powyższe, Gmina Białe Błota mogłaby otrzymać wsparcie finansowe na zadanie gminne tj. na tę część wnioskowanego zadania, która będzie realizowana na drodze gminnej. W przypadku realizacji zadania na drodze powiatowej, środki mógłby otrzymać powiat bydgoski. Najbliższy nabór wniosków na zadania gminne i powiatowe będzie realizowany przez wojewodów w lipcu 2025 r. na rok 2026.

Począwszy od 2019 r. Gmina Białe Błota uzyskała dofinansowanie w kwocie ponad 14 mln zł, zaś powiat bydgoski ponad 25 mln zł, ze środków Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg.

Kwestia samej obwodnicy miejscowości Białe Błota dotyczy realizacji inwestycji w ciągu drogi wojewódzkiej nr 223. Wsparcie zadania wojewódzkiego może się odbyć wyłącznie na wniosek zarządu województwa. Wsparcie dla inwestycji na drogach wojewódzkich jest przyznawane na podstawie wniosków o dofinansowanie składanych przez jednostki samorządu terytorialnego w ramach naborów przeprowadzanych przez Ministra Infrastruktury. Nabór na zadania obwodnicowe został przeprowadzony w 2021 r. Na liście zadań dofinansowanych z RFRD znalazły się trzy zadania z województwa kujawsko-pomorskiego:

- Budowa obwodnicy miasta Brodnicy – dofinansowanie 32 mln zł;
- Budowa obwodnicy miasta Rypina – dofinansowanie 60 mln zł;
- Budowa obwodnicy miasta Tucholi – dofinansowanie 75,6 mln zł.

Województwo kujawsko-pomorskie nie wnioskowało w ramach powyższego naboru o dofinansowanie realizacji obwodnicy miejscowości Białe Błota w ciągu drogi wojewódzkiej nr 223. Na ten moment nie jest planowany kolejny nabór na zadania obwodnicowe w ramach RFRD.

2. Rezerwa subwencji ogólnej

25 października 2024 r. weszła w życie nowa ustawa z dnia 1 października 2024 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 1572). Środki w roku 2025 r. będą mogły być przeznaczone na dofinansowanie:

- inwestycji na drogach publicznych powiatowych i wojewódzkich oraz na drogach powiatowych, wojewódzkich i krajowych w granicach miast na prawach powiatu;
- remontu, utrzymania i ochrony dróg krajowych i wojewódzkich w granicach miast na prawach powiatu i zarządzania nimi.

O powyższe środki będzie mógł ubiegać się ustawowy zarządca drogi powiatowej oraz wojewódzkiej, a dofinansowanie zadań w ramach rezerwy będzie możliwe po złożeniu wniosku oraz spełnieniu kryteriów kwalifikacyjnych.

Resort infrastruktury przekaze wszystkim zarządcom dróg, również do Zarządu Powiatu Bydgoskiego oraz Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego, informacje o utworzeniu w budżecie państwa rezerwy subwencji ogólnej oraz o wymaganych do

spełnienia kryteriach kwalifikacyjnych. Nabór zostanie przeprowadzony w pierwszej połowie 2025 r. Inwestycja polegająca na budowie nowej obwodnicy miejscowości Białe Błota w ciągu drogi wojewódzkiej nr 223 będzie mogła otrzymać dofinansowanie w przypadku spełnienia kryteriów kwalifikacyjnych, jeśli zarządca drogi wystąpi z wnioskiem.

Od 1999 r. Województwo Kujawsko-Pomorskie otrzymało ze środków rezerwy subwencji ogólnej łącznie ponad 28 mln zł, zaś powiat bydgoski ponad 4 mln zł, na dofinansowanie zadań drogowych.

Odnosząc się do kwestii dotyczącej możliwości przyspieszenia procedur administracyjnych związanych z uzyskaniem pozwoleń na budowę oraz realizacją inwestycji należy wskazać na przepisy ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 311), dalej specustawa drogowa.

Specustawa drogowa określa zasady i warunki przygotowania inwestycji w zakresie dróg publicznych w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 320) a także organy właściwe w tych sprawach. Jest to szczególne uregulowanie względem innych ustaw (np. ustawy o gospodarce nieruchomościami, ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, ustawy Prawo budowlane itd.) mające na celu uproszczenie oraz przyspieszenie prac związanych z przygotowaniem inwestycji w zakresie dróg publicznych.

W specustawie drogowej ze względu na specyficzny charakter inwestycji drogowej, jako inwestycji liniowej przebiegającej najczęściej przez wiele nieruchomości, ustawodawca połączył kilka odrębnych procedur i rozstrzygnięć administracyjnych w jedną procedurę, kończącą się decyzją o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej (decyzja ZRID), stanowiącą podstawę rozpoczęcia robót budowlanych w zakresie budowy drogi publicznej. Decyzja ZRID zawiera m.in.: określenie linii rozgraniczających teren, zatwierdzenie podziału nieruchomości, zatwierdzenie projektu zagospodarowania działki lub terenu oraz projektu architektoniczno-budowlanego, oznaczenie nieruchomości lub ich części, które stają się własnością Skarbu Państwa lub właściwej jednostki samorządu terytorialnego. Decyzja ZRID określa również termin wydania nieruchomości inwestorowi w celu rozpoczęcia robót budowlanych. Z dniem, w którym decyzja ZRID staje się ostateczna nieruchomości przejmowane pod inwestycje drogowe stają się własnością Skarbu Państwa w odniesieniu do dróg krajowych lub własnością odpowiednich jednostek samorządu terytorialnego w odniesieniu do dróg wojewódzkich, powiatowych i gminnych.

W sprawach dotyczących decyzji ZRID nie stosuje się przepisów o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (art. 11i ust. 2 specustawy drogowej), co oznacza możliwość wydania decyzji ZRID niezależnie od tego, czy na terenie planowanej inwestycji drogowej obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego oraz niezależnie od treści postanowień takiego planu. Co istotne specustawa drogowa określa termin wydania decyzji ZRID. Zgodnie z art. 11a ust. 3 specustawy drogowej decyzję ZRID wydaje się w terminie 90 dni od dnia złożenia wniosku. Natomiast niewydanie decyzji ZRID w ustawowym terminie naraża organ na sankcję finansową.

Reasumując, specustawa drogowa zawiera rozwiązania upraszczające i przyspieszające wydawanie decyzji administracyjnych warunkujących rozpoczęcie budowy drogi publicznej.

Z poważaniem

Dokument podpisany elektronicznie przez:

Z upoważnienia Ministra Infrastruktury

Stanisław Bukowiec

Sekretarz Stanu